

Business

Kina gradi velike autoputeve. Kina planira da za pet godina izgradi autoputeve u dužini od 24.000 kilometara što je izuzetan uspeh za zemlju koja 1988. godine nije imala ni jedan jedini centimetar autoputa. Planiranih 24.000 kilometara novih puteva u Kini otprilike iznosi onoliko koliko zajedno imaju Kanada i Nemačka, zemlje koje se nalaze na trećem, odnosno četvrtom mestu u svetu po dužini brzih saobraćajnica. Neprikosnoveno prvo mesto još uvek drže SAD sa 90.000 kilometara, dok se Kina, sa nešto više od 40.000, nalazi na drugoj poziciji. Dugoročni planovi najmnogoljudnije zemlje na svetu su da se do 2020. godine na njenoj teritoriji izgradi najmanje 85.000 kilometara autoputeva, što će tu zemlju koštati oko \$250 milijardi.

Grad Nokia ukida fiksnu telefoniju. Grad Nokia, na zapadu Finske, u kome je rođen istoimeni telekomunikacioni gigant, ukinuće fiksne telefone u svim lokalnim javnim ustanovama i sve ih zameniti portabl aparatima. Prebacivanje fiksne mreže na mobilnu biće završeno ovog leta. Gradska uprava još nije objavila konkurs za tu operaciju, ali se zna da će 1.300 novih telefona biti lokalne marke. Skoro vek i po, istorija Nokie, grada sa oko 30.000 stanovnika, neraskidivo je povezana za firmu koja nosi ime tog mesta. Kompanija Nokia je osnovana 1865. godine i prvo je bila malo preduzeće koje se bavilo preradom drveta i proizvodnjom papira. Tek 1980-tih, čelnici te kompanije su se zainteresovali za elektroniku, a 10 godina kasnije su prešli na izradu mobilnih telefona. Nokia je danas najveći proizvođač mobilnih telefona na svetu.

Communications

Svetski kup u fudbalu - 570 miliona funti reklama. Svetski fudbalski kup koji će se održati u Nemačkoj pretenduje da postavi svetski rekord u količini novca koji će velike svetske kompanije uložiti za reklamiranje. S obzirom da će se kup odvijati u Evropi, gde se nalaze četiri od pet svetskih reklamnih tržišta, dobit od Kupa se procenjuje na oko 1 milijardu dolara. „Predviđamo da će budžet za reklame u celom svetu rasti brže od svetskog društvenog bruto proizvoda u svakoj godini do 2008.“ - kažu u agenciji *Zenit Optimediji*, a posebno će ga povećati zemlje koje doživljavaju ekonomski i potrošački bum, kao što su Brazil, Indonezija, Meksiko, Poljska, Rusija i Kina.

Digitalni poslovni stil Bila Gejtsa. *Bil Gejts* na svom radnom stolu nema puno papira, ali zato ima tri sinhronizovana monitora koji mu omogućavaju da prevlači ikone sa jednog na drugi. „Kada jednom osetite zadovoljstvo velikog displej prostora nikada se ne vraćate na staro jer to ima direktan uticaj na produktivnost. Levi monitor koristim za čitanje pošte, na srednjem ekranu su specifični mejlovi na koje odgovaram, dok na desnoj strani radim na nekom od projekata“ – objašnjava *Gejts*. On kaže da dnevno dobija oko 100 mejlova koji su prethodno filtrirani. *Gejts* odgovara samo na mejlove ljudi kojima on piše, dok ostale prosleđuje saradnicima. Najbogatiji čovek na svetu se ovih dana sprema za takozvani *Think Week*, nedelju kada uzme odmor kako bih čitao predloge svojih zaposlenih kojih ima oko 50 000. Kaže da to radi već 12 godina.

Tinejdžeri - loši ekonomisti. Tinejdžeri su veoma loši kada je u pitanju upravljanje novcem i po svemu sudeći nikada se neće popraviti. Istraživanje u jednoj američkoj školi za menadžment, pri kome su studentima postavljana bazična pitanja iz oblasti finansija, pokazalo je da više od polovine studenata nema osećaj za ekonomiju. Iznenađujuće je to što su najlošije rezultate na ispitivanju pokazali upravo studenti koji su za predmete izabrali finansije i investicije.

Adidas sponzor NBA lige sledećih jedanaest godina. Proizvođač sportske obuće i odeće *Adidas* – *Salomon* je saopštio da je potpisao 11-godišnji ugovor sa američkom NBA ligom, kojim je postao zvanični snabdevač te profesionalne košarkaške lige dresovima i ostalom opremom. Kompanija *Adidas* koja je marketinški partner NBA lige od 2002. saopštila je da je potpisivanje ugovora rezultat prošlogodišnjeg preuzimanja kompanije *Ribok*, koja još od ranije dresovima snabdeva slavnu košarkašku ligu.

Domaća kompanija rešila da poveća natalitet zaposlenih. U kompaniji *Metalac* u Gornjem Milanovcu osnovan je *Fond za povećanje nataliteta*, što je jedinstven slučaj u privredi Srbije. Kako je izjavio generalni direktor *Petrašin Jakovljević*, sredstva iz tog fonda odvajace se za novorođenčad čiji je jedan od roditelja zaposlen u *Metalcu*. Do kraja godine biće izdvojeno milion dinara, tako da će za prvo dete zaposleni dobiti 500 evra, a za svako sledeće predviđeno je povećanje. Radnik koji dobije četvrto dete dobiće čak 4.000 evra. Direktor kaže da se radnici *Metalca* sve teže odlučuju na stupanje u brak i rađanje dece. U kompaniji je trenutno zaposleno 375 radnika mlađih od 35 godina, a njih 270 nije u braku. Broj novorođene dece se stalno smanjuje.

Boing u sporu sa državom. Američka kompanija *Boing* postigla je sudsku nagodbu na osnovu koje će morati da isplati \$15 miliona zbog tužbe države koja tereti ovu kompaniju da je izvozila komercijalne džet avione koji su u sebi imali mikročipove koji mogu biti iskorišćeni i u vojne svrhe. Ovo nije prvi slučaj da ova kompanija ima neugodnosti sa *Stejt Departmentom*. Neki od ovih aviona su izvezeni u Kinu i to bez dozvole za mikročipove koji se koristi kao podrška navigacionom sistemu, ali su definisani kao vojna tehnologija jer mogu takodje biti korišćeni kako bi stabilizovali i navodili projekte.

Demokratija. Predsednik sindikata transportnih radnika Njujorka, koji je predvodio veliki štrajk u decembru prošle godine, a o kome je BC Bilten izveštavao, kažnjen je sa 10 dana zatvora i \$1000 novčane kazne. Sudija je presudio da su sindikati prekršili državni zakon koji zaposlenima u javnom sektoru zabranjuje da štrajkuju. Štrajk je rezultirao velikim saobraćajnim gužvama koji su grad dnevno koštale \$10 miliona.

Volvo sprema novi logo. Švedska automobilska kompanija *Volvo* je angažovala branding agenciju u nameri da razvije novi prefinjeniji logo koji će u očima potrošača podići nivo svesti o luksuznosti vozila. Kompanija proširuje zastupljenost gvozdениh simbola koji će predstavljati snagu i izdržljivost njihovih vozila. Novi logo će se prvo pojaviti na C30 modelu koji će imati premijeru na *Pariskoj izložbi automobila* u septembru. Radi što bolje komunikacije sa kupcima *Volvo* počinje izdavanje novog magazina za svoje potrošače.

Internet po prvi put nadmašio TV gledanost. Prema najnovijim istraživanjima u Velikoj Britaniji surfovanje Internetom preuzima vodstvo nad gledanjem televizije. Tokom prošle godine Internet auditorijum se povećao za dve trećine korisnika. Prosečan Internet korisnik provede 41 dan on-line godišnje ili 164 minuta dnevno dok gledanje televizije svede na 37 dana godišnje ili 148 minuta dnevno, objavio je Google. Najveći rast je zabeležen kod mladih od 16-24 godina starosti. Kupovina je kod mladih najzastupljenija aktivnost. "Ljudi imaju neverovatnu žeđ za informacijama, internet je najlakši i najbrži način da se one dobiju i razmene, što predstavlja izvanrednu mogućnost za britanski biznis" - kaže *Kejt Burns* šef odeljenja za prodaju u kompaniji Google.

80 zanimljivosti za 80-ti rođendan kraljice Elizabete. Britanska Kraljica poslala je svoji prvi e-mail pre čak 30 godina, navodi se u listi koja broji 80 zanimljivosti u vezi sa kraljicom koju je izdala pres kancelarija Bakingemske palate povodom kraljičinog osamdesetog rođendana. Detalji u vezi sa e-mailom nisu poznati sem da je poslat iz baze britanske vojske 1976 godine. Kao četrdeseti vladodržac od *Vilijama Osvajača* ona je primila 256 zvaničnih inostranih poseta kroz svoju 54-godišnju vladavinu i dobila dosta bizarnih poklona u koje spadaju npr. jaguari i lenjivci iz Brazila, dva crna dabra iz Kanade, razne vrste drveća i 7 kilograma račića. Za nju su uvek psi i konji bili najdraži poklon. Imala je više od 30 pasa počevši od *Suzan* koju je dobila za 18 rođendan. Prvog ponija sa imenom *Pegi* poklonio joj je deda kralj *Džordž V* kad je imala 4 godine.

Napokon domaći softver koji objedinjuje sve poslovne funkcije. Direktori malih i srednjih preduzeća napokon su dobili pouzdan domaći softver koji im pomaže da objedinjeno upravljaju svim poslovnim funkcijama i tako budu mnogo efikasniji. ISUPP32 je savremeni integralni i višekorisnički informacioni sistem u Windows okruženju, kompatibilna sa integrisanim menadžment sistemima. Pokriva potrebe svih poslovnih funkcija u srednjim i malim preduzećima koja imaju bilo koju vrstu proizvodnje, što ga čini jednim od boljih sistema na tržištu. Matični podaci, proizvodnja, marketing, prodaja, nabavka, magacinsko poslovanje, finansijsko knjigovodstvo, osnovna sredstva, kadrovska evidencija, zarade i primanja, upravljanje dokumentacijom, preventivno održavanje – ovaj jedinstveni softver pokriva sve oblasti poslovanja. Više informacija na www.centroplan.izlog.org

Tips and tricks – Kako voditi intervju za posao?

Zapošljavanje pravih ljudi je centralna stvar za uspeh svakog poslovanja. Zbog toga je neophodno da se intervju sa kandidatima obavi mudro kako bi prepoznale prednosti i slabosti i ustanovili da li je kandidat spreman za saradnju i timski rad. Pravi stručnjak pri tome neće nikada direktno pitati "Da li dobro radite u timu?" *BC Bilten* vam otkriva nekoliko ključnih pitanja koja će vam ukazati šta je najvažnije o osobi koju intervjušete.

1. Ukoliko biste ostali u vašoj sadašnjoj kompaniji, šta bi bio vaš sledeći korak? Na ovaj način dobićete odgovor zbog čega kandidat napušta sadašnji posao. Ukoliko odgovori da ima želju da postane menadžer, ali da sadašnji menadžer ima 25 godina radnog iskustva, nastavite intervju. Ukoliko vam osoba kaže da se nada da će biti unapređen za 6 meseci zapitajte se zbog čega zaista odlazi sa posla.

2. Šta vas čini drugačijim od drugih? Ispričajte mi najveći uspeh.

Neki ljudi ne vole preterano da se hvale. Ovo pitanje će im dati dodatno samopouzdanje i hrabrost. Ukoliko kandidat ne iskoristi ovo vreme za sopstvenu promociju budite sigurni da to nije osoba koja će biti poželjan član prodajnog tima. Ali, ukoliko primetite da kandidat drži polučasovnu sagu o tome kako se univerzum okreće oko njega, staviće vam do znanja da ima problem sa sopstvenim egom i da verovatno nije timski igrač.

3. Navedite situaciju kada ste bili u prilici da podelite uspeh vašeg kolege sa ostalim delom tima?

Ovim pitanjem saznate sve o spremnosti kandidata da postavi druge ispred sebe. Odgovor će takođe pokazati da li je potencijalni zaposleni dobar motivator. Svako ko voli da pohvali dobro obavljen posao kolega je poželjan član tima.

4. Koliko sati nedeljno morate da radite kako biste obavili posao?

Ovo pitanje izmeriće radnu etiku. Na ovaj način otkrićete koliko časova tokom dana je kandidat spreman da radi za vas, da li je spreman na dodatno radno vreme i da li se uklapa sa ostalima.

Pitanje za poslodavca: da li ostavljate sebi dovoljno vremena za donošenje odluke?

Ovo pitanje bi trebalo i poslodavac sam sebi da postavi pre svakog intervjua. Smatra se da 95 odsto poslodavaca donesu odluku o zapošljavanju u prvih 5 – 9 minuta intervjua. Preporučljivo je zapisivati komentare i tek ih kasnije upoređivati. Nikada ne donosite nagle odluke već posle prvog razgovora.

Beogradskom *Career Days*, koji se održava od 12. – 14. aprila u *Genex Impuls holu*, učestvuje oko 50 inostranih i domaćih kompanija, koje imaju potrebe za mladim visokoobrazovanim ljudima. Kao i do sada, na sajmu se traže veoma raznovrsni obrazovni profili. Tražnja za ekonomistima je opala u odnosu na prethodne godine. Na drugom mestu su inženjeri sa različitih fakulteta. Slede IT stručnjaci i pravnici. Prema informacijama prikupljenim od skoro 40% kompanija koje su učestvovala na prošlogodišnjem sajmu kadrovskih potencijala, zaposlenje je dobilo najmanje 250 ljudi.

Nije lako sa poplavama. Ali, važno je samo da nam ne presuši znanje.

Vaš Bovan tim

Postoje tri vrste ljudi: oni koji stvaraju, oni koji gledaju kako se stvara, oni koji se čude šta je sve stvoreno.

Nepoznati autor

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- **19. - 22. april 2006.** - Međunarodni sajam turizma, Beogradski sajam
- **21. april 2006.** - Prva konferencija o unapređenju usluga, Hyatt Regency Hotel organizacija FIC
- **25. -26. maj 2006.** Treća međunarodna konferencija marketing istraživača Jugoistočne Evrope SEEMAR, Madlenijanum

Urednik: Ana B. Bovan
Zamenik urednika: Maja Vlahović
Za vas pišu i

M. Barać, M. Reić, S. Koprivica, I. Marković,
A. Đukić, M. Bučković, J. Marković

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.co.yu
Adresa redakcije: Francuska 55, 11000 Beograd, SCG
posetite **bovan.co.yu**
Fix +381 11 3036 133, 3036 134,
fax +381 11 3284 380